

Verksamhetsgrenar

Bakgrund

2006 införde Sverige ett nytt tjänstepensionsdirektiv. Folksam Liv hade då två verksamhetsgrenar med premiebestämd försäkring med utjämnad återbäring. Dels individuell premiebestämd livförsäkring, dels premiebestämd kollektivavtalad tjänstepension. I samband med införandet av direktivet delades alla verksamhetsgrenar, som innehöll både tjänstepension och övrig livförsäkring, upp i två separata verksamhetsgrenar. Det fick konsekvensen att verksamhetsgrenen, tjänstepension individuell skapades.

När KP Pension och Försäkring fusionerades med Folksam Liv lades de befintliga verksamhetsgrenarna i KP Pension och Försäkring in i Folksam Liv. Det var grenarna som idag benämns Kollektivavtalad tjänstepension, avd. 2 och Kollektivavtalad tjänstepension, avd. 3. Verksamheten från KP Pension och Försäkring och övrig verksamhet i Folksam Liv hade då separata tillgångsportföljer. Verksamheter med separata tillgångsportföljer tillhör naturligt olika verksamhetsgrenar eftersom syftet är att uppnå en rättvis fördelning av överskott samt ange den högsta nivån för riskutjämning inom respektive gren.

Vid införande av Solvens 2 separerades tjänstepension och övrig livförsäkring. Två nya tillgångsportföljer ”skapades”, en för övrig livförsäkring och en för tjänstepension. Därmed fanns det inte längre någon egen tillgångsportfölj för verksamheten från KP Pension och Försäkring, utan allt kapital för tjänstepensionsförsäkring förvaltas i en och samma tillgångsportfölj.

Under våren 2018 har Folksam Liv genomfört en analys i syfte att ta fram kriterier för indelning i verksamhetsgrenar. Analysen resulterade i förslaget som nu genomförs med sammanslagning av de fyra verksamhetsgrenarna.

Genomförande

Idag finns det 39 verksamhetsgrenar inom Folksam Liv med syfte att uppnå en rättvis fördelning av överskott samt ange den högsta nivån för riskutjämning. Resultatet för verksamhetsgrenarna särskiljs och varje gren har en egen andel av konsolideringsfonden. De fyra verksamhetsgrenar som berörs av förändringen är det premiebestämda beståndet med utjämnad återbäring inom tjänstepensionsverksamheten:

- Individuell tjänstepension
- Kollektivavtalad tjänstepension, ej kooperativ affär
- Kollektivavtalad tjänstepension, avd 2
- Kollektivavtalad tjänstepension, avd 3

Verksamhetsgrenarna har byggt upp olika överskott. Överskotten allokeras i samband med sammanslagning för att kontributionsprincipen ska följas.

Enligt beslut i Folksam Livs styrelse, oktober 2018, genomfördes sammanslagningen av verksamhetsgrenarna per den 1 november 2018 och en engångsallokering har skett under november och fördelar sig mellan verksamhetsgrenarna på följande sätt:

Datum
2018-10-23Beteckning
M – Verksamhetsgrenar

- 0,6 % av försäkringskapitalet för individuell tjänstepension
7,0 % av försäkringskapitalet för kollektivavtalad tjänstepension, ej kooperativ affär
- 4,2 % av försäkringskapitalet för kollektivavtalad tjänstepension, avd 2
- 6,7 % av försäkringskapitalet för kollektivavtalad tjänstepension, avd 3

De olika avtalen i verksamhetsgrenar består till merparten av långa tjänstepensionsavtal i pensionssyfte där samtliga försäkringar i respektive gren tillhör samma kundkollektiv. Sammanslagning är i linje med Folksam Livs mål att minska antalet verksamhetsgrenar, konsolidera och effektivisera verksamheten.

Beräkning

Respektive verksamhetsgren har olika andelar av tillgångsportföljen och utifrån dessa beräknas hur stor del av tillgångsportföljen som tillhör respektive verksamhetsgren. Respektive gren har även ett försäkringsbestånd med ett kapital (försäkringskapital) som är allokerat till de försäkrade. Utöver försäkringskapitalet finns ett tekniskt återköpsvärde och en prognosreserv för alla försäkrade. Det tekniska återköpsvärdet är det garanterade beloppet värderat med garantigrunder och prognosreserven som enbart räknas för försäkrade under utbetalning, är det senaste utbetalda beloppet värderat med prognosgrunder. Kvoten av samtliga tillgångar för respektive verksamhetsgren och det högsta av försäkringskapitalet, tekniska återköpsvärdet, prognosreserven per försäkrad och noll, är det som benämns kollektiv konsolidering. Tabell visar den kollektiva konsolideringen per 2018-09-30.

Verksamhetsgren	Kollektiv konsolidering per 2018-09-30
Individuell	117,1 %
Kollektivavtalad tjp, ej kooperativ affär	124,4 %
Kollektivavtalad tjänstepension, avd 2	120,5 %
Kollektivavtalad tjänstepension, avd 3	123,4 %

Den kollektiva konsolideringen används bland annat för att bestämma återbäringsräntan. Däremot fångar den inte försäkringar som har ett garantiunderskott och som ännu inte befinner sig under utbetalning. För de försäkringar som befinner sig under utbetalning kommer garantiunderskottet in i prognosreserven.

För att fånga upp det garantiunderskott för de försäkringar som inte befinner sig under utbetalning har Folksam Liv valt att använda den försäkringstekniska avsättningen (FTA). Därför avgörs inte engångsallokeringen enbart på den kollektiva konsolideringen, utan av en justering som tar höjd för det underskott som finns för försäkringar som ännu inte är under utbetalning.

Datum
2018-10-23Beteckning
M – Verksamhetsgrenar

Effekten av att ta höjd för både den kollektiva konsolideringen och underskottet som finns emot FTA innebär att följande engångsallokeringar behöver genomföras för att landa på en kollektiv konsolidering på 116 procent.

Verksamhetsgren	Allokering
Individuell	0,6%
Kollektivavtalad tjp, ej kooperativ affär	7,0%
Kollektivavtalad tjänstepension, avd 2	4,2%
Kollektivavtalad tjänstepension, avd 3	6,7%

Beräkningen bygger på att summan av följande kvot ska vara lika i samband med sammanslagningen av verksamhetsgrenarna:

$$Kvot = \frac{Totala\ Tillgångar}{A + B}$$

Där A beräknas för alla avtal som ligger under utbetalning som:

$$A = \text{Max}(\text{Försäkringskapital}, \text{Tekniska Återköpsvärde}, \text{Prognosreserv}, 0)$$

Där B beräknas för alla avtal som inte ligger under utbetalning som:

$$B = \text{Max}(\text{Försäkringskapital}, \text{Tekniska Återköpsvärde}, \text{Försäkringsteknisk avsättning}, 0)$$